

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Бердянського державного педагогічного університету

г. Бердянськ

14 березня 2025 р.

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедри педагогіки
Бердянського державного педагогічного університету від 14 березня 2025 р.
Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації аспірантки кафедри педагогіки факультету психолого-педагогічної
освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету, для
проведення попередньої експертизи дисертації

САДИКІНОЇ Альони Сергіївни на тему:

«Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності»,

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки,

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

ПРИСУТНІ:

Члени кафедри педагогіки: ПЕТРИК Крістіна Юріївна, завідувачка
кафедрою – кандидатка педагогічних наук, доцентка, ВЄНЦЕВА Надія
Олександрівна – докторка педагогічних наук, професорка, ЛЕСИК Анжеліка
Сергіївна – декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв,
кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЛІСІНА Лариса Олександрівна –
докторка педагогічних наук, професорка, СТАРОКОЖКО Ольга Миколаївна –
кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЩЕРБАКОВА Надія Миколаївна –
кандидатка педагогічних наук, доцентка, КОВАЛЬ Карина Валентинівна –
асистентка кафедри педагогіки.

Здобувачка: аспірантка кафедри педагогіки Бердянського державного
педагогічного університету САДИКІНА Альона Сергіївна.

ЗАПРОШЕНІ:

СЕРДЮК Наталія Іванівна – кандидатка психологічних наук, доцентка
кафедри психології факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Бердянського державного педагогічного університету.

ПІНЧУК Валентина Юріївна – завідувачка відділом аспірантури Бердянського державного педагогічного університету.

Головуючою на засіданні кафедри обрано ПЕТРИК Крістину Юріївну – завідувачку кафедри педагогіки, кандидатку педагогічних наук, доцентку кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Секретарем – КОВАЛЬ Карину Валентинівну, асистентку кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Серед присутніх – 2 докторки за напрямом дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: Про попередній розгляд дисертаційної роботи САДИКІНОЇ Альони Сергіївни на тему «Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Наукова керівниця – докторка педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету ВЄНЦЕВА Надія Олександрівна.

СЛУХАЛИ: Доповідь про результати завершеного дослідження аспірантки кафедри педагогіки САДИКІНОЇ Альони Сергіївни на тему «Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

ВИСТУПИЛИ: поставили запитання головуєча ПЕТРИК Крістіна Юріївна, завідувачка кафедрою, кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЛІСІНА Лариса Олександрівна, докторка педагогічних наук, професорка, СТАРОКОЖКО Ольга Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЩЕРБАКОВА Надія Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЛЕСИК Анжеліка Сергіївна – декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, кандидатка педагогічних наук, доцентка.

З позитивною оцінкою дисертації виступили:

- 1) наукова керівниця – ВЄНЦЕВА Надія Олександрівна – докторка педагогічних наук, професорка;
- 2) рецензент – СЕРДЮК Наталія Іванівна – кандидатка психологічних наук, доцентка.

Узяли участь в обговоренні роботи ПЕТРИК Крістіна Юріївна, завідувачка кафедрою, кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЛІСІНА Лариса Олександрівна, докторка педагогічних наук, професорка, ЛЕСИК Анжеліка Сергіївна – декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, кандидатка педагогічних наук, доцентка, СТАРОКОЖКО Ольга Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка, ЩЕРБАКОВА Надія Миколаївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка.

УХВАЛИЛИ:

На підставі експертизи дисертаційної роботи, доповіді здобувачки, поставлених запитань присутніх і відповідей здобувачки, обговорення учасниками засідання основних Положень дисертації, виступів наукового керівника та рецензента, прийняли такий висновок щодо дисертаційної роботи САДИКІНОЇ Альони Сергіївни «Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності»:

Актуальність теми дослідження та її зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Рецензована дисертація є актуальною в контексті підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності, що відповідає сучасним викликам розвитку психологічної культури суспільства та необхідності забезпечення якісної психопросвіти. Значення цієї проблематики підкреслюється в законодавчих і нормативно-правових документах, що регламентують освітню та соціальну сферу.

Підготовка бакалаврів психології до просвітницької діяльності є важливим компонентом професійної підготовки, оскільки сприяє формуванню у майбутніх фахівців здатності до науково обґрунтованої популяризації психологічних знань серед різних категорій населення. Це, у свою чергу, відповідає вимогам сучасної вищої освіти, спрямованої на розвиток компетентностей, що забезпечують ефективну взаємодію психолога з суспільством.

Дисертацію виконано відповідно до науково-дослідної роботи кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету «Роль творчої особистості в історії та теорії педагогіки» (номер державної реєстрації 0114U006397), однією із виконавців якої була здобувачка.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

уперше:

– теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності (дві зовнішні): 1) оновлення змістового наповнення професійно-зорієнтованих дисциплін із урахуванням специфіки психологічної

просвіти; 2) активна участь майбутніх бакалаврів психології у просвітницько зорієнтованій позанавчальній діяльності; (три внутрішні): 3) формування у майбутнього бакалавра психології позитивної мотивації до просвітницької діяльності; 4) формування у майбутнього бакалавра психології цілісного науково-психологічного світогляду; 5) створення рефлексивного середовища);

– спроектовано ефективну авторську структурно-функціональну модель підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності, яка інтегрує цільову, змістово-операційну та діагностичну складові, що відтворюють обґрунтований вибір інноваційних компонентів змісту освіти, його процесуальних та цільових установок;

– експліковано теоретичну сутність і практичне наповнення феномену готовності майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності, критерії його оцінювання (інформаційний, цифровий, морально-етичний, мотиваційно-вольовий, само-презентаційний), однойменні показники за кожним структурним компонентом і рівні прояву (критичний, достатній та оптимальний);

– уточнено поняття «готовність майбутнього бакалавра психології до просвітницької діяльності» як оптимальний стан майбутнього бакалавра психології, який досягається в навчанні і характеризується через сформованість сукупності інтелектуальних, мотиваційних та вольових особистісних характеристик необхідних для здійснення просвітницької діяльності, а саме: знань, вмінь, досвіду, бажань, настанов, позитивного ставлення, прагнень, потреб, мотивів, мобілізованості та здатності особистості виконувати зазначену діяльність;

– удосконалено інформаційні-методичні ресурси для оптимізації навчально-методичного забезпечення професійно-зорієнтованих дисциплін підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності, сутісні параметри яких деталізують та об'єктивують характеристики, часові рамки, методи, засоби й очікувані навчальні результати цього процесу, що включають авторський діагностичний комплекс оцінювання рівня готовності майбутніх бакалаврів психології (систему валідних методик, які надають змогу отримати об'єктивну й релевантну оцінку готовності до просвітництва);

– набули подальшого розвитку ідеї реалізації концепції відкритої освіти, освіти впродовж життя, наукового обґрунтування організації позанавчальній діяльності здобувачів освіти, спільного використання онлайн ресурсів неформальної освіти та соціальних мереж.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблено та впроваджено в професійну підготовку майбутніх майбутніх бакалаврів психології:

– оновлені навчально-методичні комплекси дисциплін, зокрема зміст дисциплін обов'язкових компонентів освітньої програми («Педагогічна психологія», «Психологія праці» і «Основи психологічної практики») та вибіркового компонентів освітньої програми («Психологія особистості» і «Психологія публік рилейшнз»);

– критеріально-рівневий діагностичний інструментарій оцінювання рівня досліджуваної готовності (Тест-опитувальник «Інформаційна компетентність психолога» (інформаційний компонент), Тест-опитувальник «Цифрові технології у просвітницькій діяльності психолога» (цифровий компонент), Анкета-тест «Морально-етичні норми і правила поведінки сучасного психолога» (морально-етичний компонент), Анкета «Психологічна просвіта як напрям професійної діяльності психолога» (мотиваційно-вольовий компонент), Експертна оцінка «Само-презентація психолога у просвітницькій діяльності» (само-презентаційний компонент)).

Матеріали дисертації можуть бути використані в практичній роботі викладачів закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку бакалаврів психології зі спеціальності «053 Психологія» з метою розробки навчально-методичних комплексів дисциплін, а також у психолого-педагогічних дослідженнях відповідної сфери.

Матеріали дослідження впроваджено в освітній процес Національного університету «Запорізька політехніка» (довідка № 39/05/851 від 14.02.2025 р.), Класичного приватного університету (довідка № 868 від 17.02.2025 р.), Хортицької національної академії (довідка № 01-22/142 від 17.02.2025 р.), Запорізького національного університету (довідка № 01/01-23/245 від 14.02.2025 р.).

Матеріали дослідження можуть бути використані в закладах вищої освіти під час професійної підготовки майбутніх бакалаврів психології.

Апробація матеріалів дисертації. Основні положення та результати дослідження доповідалися й обговорювалися на науково-практичних конференціях: «Тиждень науки» (м. Запоріжжя, 2017), «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі» (м. Дніпро, 2018), «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі» (м. Запоріжжя, 2020), «Сучасні дослідження когнітивної психології» (м. Острогож, 2020), «Психологія в контексті сучасних досліджень проблем розвитку особистості» (м. Запоріжжя, 2020), «Концептуальні шляхи розвитку наукових знань» (м. Київ, 2021), «International scientific innovations in human life» (Manchester, 2021), «Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології» (м. Запоріжжя, 2022) «Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики» (м. Чернігів, 2021), «Проблеми

особистості в сучасній науці (м. Київ, 2021), «Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі» (м. Чернігів, 2021).

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях. Основні теоретичні положення й висновки дисертації відображено в 17 публікаціях автора, з них: 5 статей у наукових фахових виданнях України з психолого-педагогічних наук, 2 статті в зарубіжних наукових виданнях, 10 тез доповідей у матеріалах конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Садикіна А. С., Дафна Максимов (Шарон). Перспективний вітчизняний досвід професійної підготовки майбутніх бакалаврів психології як базис для формування їх готовності до просвітницької діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2022. Вип. 85. С. 156-162. <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/85/27.pdf>

2. Садикіна А. С. Філософсько-психологічний аналіз поняття «Альтруїзм». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2022. Т. 2. Вип. 81. С. 124-129. <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/81/11.pdf>

3. Сущенко А. В., Садикіна А. С. Структура, зміст та критерії готовності майбутнього бакалавра психології до просвітницької діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2023. Вип. 90. С. 134-138. <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/90/25.pdf>

4. Садикіна А. С. Функції просвітницької діяльності та критерії готовності майбутніх бакалаврів психології до її реалізації. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2023. Вип. 91. С.127-132. <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/91/25.pdf>

5. Сущенко А. В., Садикіна А. С. Організація та результати дослідно-експериментальної роботи з підготовки майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2024. Вип. 97. С.147-152.

6. Sadykina A. S. Organizational and pedagogical conditions for training future bachelors of psychology for enlightenment of the public. European Journal of

Публікації, що додатково відображають наукові результати дисертації та засвідчують обов'язкову апробацію матеріалів дисертації

7. Sushchenko, L., Sushchenko, R., Martyniuk, T., Pushchyna, I., Sadykina, A., Stryzhak G. (2024). Inclusive pedagogy in Society 5.0: Social aspect. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research, 14(02), XLIV, 80-84. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001359211700013>
https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140244/papers/A_14.pdf

8. Садикіна А. С. Місце інтуїції в роботі психолога. Тиждень науки: тези доповідей науково-практичної конференції (Запоріжжя, 18-21 квітня 2017 р. [Електронний ресурс]. Запоріжжя : Запорізький національний технічний університет, 2017. С. 2096-2098.

9. Садикіна А. С., Бородулькіна Т. О. Психосемантичні особливості уявлень про інтуїцію та місце інтуїції в житті людини (на прикладі жінок зрілого віку). Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 квітня 2018 р). Дніпро : ЛІРА, 2018. С. 297-300.

10. Садикіна А. С., Бородулькіна Т. О. Психосемантичні особливості уявлень про інтуїцію у студентів-психологів з різним рівнем емпатії. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 квітня 2020 р., м. Запоріжжя) [Електронний ресурс]. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 427-432.

11. Садикіна А. С. Етапи розвитку нервової системи дитини через призму вальдорфської педагогіки. Сучасні дослідження когнітивної психології : матеріали науково-практичної конференції, (15 травня 2020 р., м. Острог). Острог : видавництво Національний університет «Острозька академія», 2020. С. 14-15.

12. Садикіна А. С. Еволюція поняття «тривога» в рамках юнгіанської школи. Психологія в контексті сучасних досліджень проблем розвитку особистості : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (11-12 грудня 2020 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя : Класичний приватний університет. 2020. С. 49-51.

13. Садикіна А. С. Душа та духовність як психологічні категорії в юнгіанській парадигмі. Концептуальні шляхи розвитку наукових знань : матеріали III міжнародної науково-практичної конференції (6-7 лютого 2021 р., м. Київ). Київ : Міжнародний центр науки і досліджень, 2021. С. 41-42.

14. Застело А. О., Садикіна А. С. Основні детермінанти нейропластичності мозку людини в сучасному психофізіологічному та психологічному дискурсі. International scientific innovations in human : Proceedings of the 5th International scientific and practical conference “International scientific innovations in human life” (November 17-19, 2021) Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 2021. С. 531-541.

15. Садикіна А. С. Нейропсихологічні методи розвитку творчих здібностей у дітей. Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя (11-12 лютого 2022 р. м. Запоріжжя) : Класичний приватний університет, 2022. С. 157-160.

16. Застело А. О. Садикіна А. С. Психофізіологічні детермінанти феномену аутоагресії. Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 травня 2021 р., м. Чернігів.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С. 152-154. <https://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/24769>

17. Шарон-Максимов Д., Садикіна А. С. Хібукі-терапія як один з методів формування резильєнтності у дітей : Проблеми особистості в сучасній науці : результати та перспективи дослідження,; матеріали XXV міжнародної конференції молодих науковців (2021 квітня 2023 р., м. Київ) : вид-во ЛІРА-К, 2023. С. 275-278.

Результати дисертаційної роботи повністю відображено в публікаціях.

Дисертаційна робота виконана самостійно та не містить плагіату.

Оцінка змісту й оформлення дисертації. Дисертація написана науковою мовою, структура дисертації відповідає алгоритму проведеного авторкою дослідження. Зміст наукової роботи викладено українською мовою в логічній послідовності та доступною для сприйняття, доречно використано наукові терміни.

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Садикіної Альони Сергіївни «Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності» є завершеним, самостійним дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка Садикіна Альона Сергіївна заслуговує на присудження ступеня доктора

філософії (PhD) зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

Дисертаційну роботу «Підготовка майбутніх бакалаврів психології до просвітницької діяльності», подану САДИКІНОЮ Альоною Сергіївною на здобуття ступеня доктора філософії до захисту.

Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

докторку педагогічних наук, професорку ЛІСІНУ Ларису Олександрівну – професорку кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Рецензентом призначити:

кандидатку психологічних наук, доцентку СЕРДЮК Наталю Іванівну – доцентку кафедри психології Бердянського державного педагогічного університету.

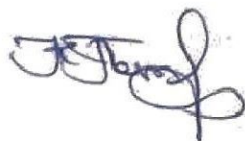
Опонентами призначити:

докторку педагогічних наук, професорку СІНИШИНУ Вікторію Михайлівну – професорку кафедри психології Ужгородського національного університету;

кандидатку психологічних наук, доцентку ЧЕРЕПЄХІНУ Ольгу Анатоліївну – доцентку кафедри інформаційних технологій Дніпровського технологічного університету ШАГ;

кандидатку психологічних наук, доцентку ШЕЛЬ Наталію Василівну – доцентку кафедри загальної та соціальної психології Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Головуюча на засіданні,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри педагогіки
Бердянського державного
педагогічного університету

Крістіна ПЕТРИК

Секретар засідання,
асистентка кафедри педагогіки
Бердянського державного
педагогічного університету

Карина КОВАЛЬ